

3 Герой ЗСУ
Сергій Басков
СТОР.

4 10 «історичних» запитань
Миколі Олашину
СТОР.

8 В УжНУ створено
волейбольну команду майстрів
СТОР.

Стильний — у 77!

Навіть якщо з краваткою війни...

Фото Володимира ТАРАСЮКА

Дата, що складається з довершеної краси: мовби дві споріднені душі, поєднали долі в цей чудовий день, водночас залишили свою індивідуальність, будуючи майбутнє на засадах рівності, демократії та прозорості... Такий стиль собі обрав давно наш Іменинник і щороку пряде очима в чарівне люстерко дня народження, упевнюючись, як же все личить!.. Утім, цього року довелося вимушено почепити краватку війни. Проте якби вона не тиснула шию, затягнувши паралельно чи не всі можливі паски, УжНУ виглядає солідно та дивиться в майбутнє впевнено, слухаючи ритм серця, що відбиває вірою в найближчу перемогу.

18 жовтня Ужгородський національний університет, безумовно, запалив на святковому торті свої 77 свічок... Але відбувалося це в найзатишніших кутках душ тих, хто має причетність до найбільшого вишу краю. Викладачі, студенти, працівники самотужки поширювали на своїх сторінках бодай якусь згадку про цей

день: хтось — вітання ректора (читайте на стор. 2), хтось — історичні відео, хтось викладав спеціально створену до цієї річниці фотовізитку альма-матер (теж на стор. 2)... А ось із того, що відбувалося в задзеркалі «онлайну», — виставка «Університет під час війни», яку розгорнули в холі ректорату. Якщо зайти, то праворуч розміщена інсталяція на воєнну тематику, а ліворуч — стенди зі світлинами героїв-ужнівців.

Ініціатор експозиції — Марія Майороші, директор Музею історії альма-матер. «Спершу планувала зробити інсталяцію до 200-ого дня повномасштабного вторгнення. Далі вирішила зачекати до Дня захисника, аби особливо подякувати колегам, котрі воюють. Так уже наближалася й 77-а річниця, тож хотілося відкрити виставку саме в цей день. Війна змінила життя в усіх сферах. І університет — не виняток. Він із перших днів став на активні позиції тилу: тут плели сітки, контактували із закордонними партнерами, отримували

від них гуманітарну допомогу (її досі роздаємо внутрішньо переміщеним особам)... Я вирішила закарбувати це за допомогою запропонованої інсталяції. Передусім — аби ми не забували. Основа — маскувальна сітка; повсюди на ній — світлини, які показують будні УжНУ в час війни; дитячі малюнки, що надходили разом із гуманітарними вантажами з інших країн; унизу — атрибути бойових дій. Сподіваюся, уже дуже скоро то все стане історією», — розповіла М.Майороші.

Виставка навпроти — стенд зі світлинами й цитатами тих ужнівців, котрі захищають Україну. Нині їх 26! І це — лише працівники, котрі перебувають у лавах Збройних сил. Крім того, є ще й добровольці-студенти з різних факультетів. Запропоновані фото — нові. Їх військові надсилали пані Марії разом зі своїми короткими міркуваннями чи просто емоціями, які переповнювали в конкретний момент. «Багато з військової кафедри; є мій колега, працівник

музею; професор з окопу Федір Шандор; угорець Віктор Трошкі з УУННІ та інші», — додає ініціаторка виставки.

Ідею експозиції, яку відкрили 18 жовтня, підтримала ГО «Волонтеріат УжНУ». «Увесь час активно збираємо допомогу для ЗСУ та ВПО, працюємо кожен на своєму фронті. У день зустрічі 77-ої річниці університету усвідомлюємо: нам є ким пишатися: і тими, хто боронить країну, і тими, хто весь час трудиться в тилу», — мовила провідний фахівець ректорату, представник ГО «Волонтеріат УжНУ» Олена Зінченко.

У день народження наш Іменинник теж загадав бажання, що живе й із кожним днем зміцнюється, зрештою, б'ється в унісон серцями всіх причетних до вишу. Думки матеріалізуються, тож наступну, 78-у дату, сподіваємося зустріти під мирним українським небом, міцно обіймаючи тих, хто нині поки вітається з нами лише зі стендів...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

За насиченим порядком денним

Чергове засідання вченої ради УжНУ розпочали з нагородження відзнакою «За розвиток Закарпаття» від обласних військадміністрації (вручав голова Віктор Микита) і ради (до церемонії долучився заступник голови Василь Дем'янчук) професору УжНУ Михайлові Фатулі, доктору медичних наук, заслуженому лікареві України. Результати роботи відомого кардіолога справді значні. Він став першовідкривачем на Закарпатті масштабних досліджень проблем «сольової» артеріальної гіпертензії. Академік АН вищої школи України, учасник ліквідації техногенної катастрофи на Чорнобильській АЕС, завкафедри факультетської терапії УжНУ (1979–2000 рр.). Завдяки зусиллям невтомного лікаря покращили здоров'я понад 60 тисяч краян...

Крім того, почесну грамоту вручили доцентів кафедри фізико-математичних дисциплін Українсько-угорського навчально-наукового інституту Віктору Трошкі, котрий захищав нашу країну. Грамоти отримали й Ігор Король, проректор із науково-педагогічної роботи; Олександр Міца, завідувач кафедри інформаційних управляючих систем та технологій. А відзнаками нагородили Миколу Палінчака, декана факультету міжнародних еконо-

мічних відносин, та Івана Зимомрю, завідувача кафедри теорії та практики перекладу.

На засіданні розглянули й атестаційні справи. Присвоїли вчене звання професорів. Зокрема: Олександр Міці (кафедра інформаційних управляючих систем та технологій), Оксані Мулесі (кафедра програмного забезпечення систем), Ігорю Повхану (кафедра програмного забезпечення систем), Миколі Сийпюкі (кафедра кримінального права та процесу), Василеві Тимчаку (кафедра адміністративного, фінансового та інформаційного права), Романові Фрідманському (кафедра конституційного права та порівняльного правознавства).

Присутні заслухали доповідь декана факультету суспільних наук Юрія Остапця про стан організації навчальної, наукової та виховної роботи підрозділу. Також узгодили освітні програми й навчальні плани підготовки здобувачів вищої освіти. Ухвалили рекомендувати до друку окремі видання. Уточнили й теми дисертаційних досліджень, проголосували за зміну наукових керівників та надання дозволу на наукове керівництво, підтримали рекомендації до вступу в докторантуру кандидатів...

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

Відкрити власну справу можна завдяки програмі «Україна – Норвегія»

УжНУ потрапив до 8 навчальних закладів України, які пройшли конкурс, тож можуть і надалі працювати над перепідготовкою та соціальною адаптацією військовослужбовців і членів їхніх сімей. Новий цикл (стартавав у жовтні) програми навчання «Норвегія–Україна. Професійна адаптація. Інтеграція в державну систему» спрямований на те, аби учасники змогли розпочати власну справу. «Найважливішим у цьому проекті є саме підтримка військових і допомога їм в адаптації, – каже ректор університету Володимир Смоланка. – Ми дуже раді, що ініціатива, започаткована з активною участю Федора Шандора, який нині в лавах ЗСУ, дуже ефективно діє. Ми всі переживаємо сьогодні, у час агресії росії, за тих людей, котрі є на фронті, за їхні сім'ї. І то – обов'язок суспільства, зокрема нашого університету, щоб такі люди адаптувалися до подальшого життя й легко знаходили місце в житті».

Програма дозволяє військо-

вим та членам їхніх сімей професійно переорієнтуватися на цивільні спеціальності, що мають попит на ринку праці. «У попередні роки акцентували, приміром, на туризмі й сільському господарстві: ветерани отримували земельні ділянки та потребували додаткових знань, аби правильно розпоряджатися наділами. Теперішній набір вивчає, як відкрити власну справу. Проект здійснює Міжнародний фонд соціальної адаптації за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Норвегія. В Ужгороді, зокрема, реалізує ідею УжНУ. Залучена команда викладачів із різних факультетів для того, щоб максимально відповідати потребам слухачів», – розповів Руслан Жиленко, доцент кафедри соціології і соціальної роботи.

Тепер в УжНУ за проектом «Україна – Норвегія» навчається 25 осіб. Замість іспитів готуватимуть творчі проекти. Кращі з них навіть отримують фінансування для відкриття власної справи.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

День кар'єри ЄС в УжНУ

Дні кар'єри ЄС тривають в УжНУ щороку. «Торік ми говорили про ковід: як подолати, як соціалізуватися, як виконувати свої завдання максимально ефективно в умовах пандемії. Сьогодні ж вона відійшла на 29-ий план і ми думаємо, як жити в умовах війни, як із неї виходити. Днями надійшла інформація, що на кінець року в Україні буде 30 % безробітних. На Закарпаття приїхало близько 400 тисяч внутрішньо переміщених осіб. І нам уже варто міркувати над тим, як цих людей працевлаштувати», – мовив Ігор Король, проректор УжНУ з науково-педагогічної роботи». «Мета Днів кар'єри –

поширення інформації, розвиток знань, умінь і навичок, які знадобляться студентам, а також молодому поколінню для побудови успішної кар'єри й реалізації творчих здібностей», – зауважила Марта Шелемба, директор Інформаційного центру ЄС в УжНУ.

Цьогорічний День кар'єри особливий тим, що триває в час війни, але він дуже необхідний, оскільки Україна стала кандидатом на членство в ЄС і всі заходи відбуваються в такому контексті. Тобто це – нові можливості, доступ до програм, інвестицій, технічної допомоги тощо.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Шановні колеги, друзі, дорога університетська родино!

УжНУ – місце сили, знань та слави поколінь

Альма-матер, день заснування якої відзначаємо сьогодні, уперше відчинила двері перед студентами в рік закінчення Другої світової війни. Серед тих, хто першим переступив поріг вишу, були й шойно демобілізовані фронтовики, молоді патріоти. Вони мріяли, свято вірили в те, що, здолавши нацизм, уберегли Європу від нових воєн, а їхні діти, онуки, правнуки здобуватимуть знання, розвиватимуть науку, формуватимуть світогляд винятково заради зміцнення миру, взаєморозуміння, братніх стосунків між народами та поступального цивілізаційного розвитку.

Одноразового миру, суспільного спокою й гарантування прав людини жодне повоєнне покоління українців так і не знало. Відразу після Другої світової війни почалися політичні репресії, коли національно свідомих студентів радянські репресивні органи арештовували просто в навчальних аудиторіях і

регулярно придушувала демократично-визвольні революції в сусідніх країнах та розв'язувала збройні конфлікти у світі, до участі в яких насильно мобілізувала наших батьків. Адреси, де Москва позначила свою присутність кров'ю, відомі всьому світові: Корея-1950, Угорщина-1956, Чехословаччина-1968, Афганістан-1979, Азербайджан-1990, Грузія та Литва-1991, Молдова-1992, Карибська й Близькосхідна кризи, війни у В'єтнамі, країнах Індокитаю, Африки...

Після серії невдалих спроб установити в незалежній Україні проросійську маріонеткову владу в 2014 році росія відкрито розв'язала військовий конфлікт, який переріс у повномасштабну загарбницьку війну, брутальну окупацію територій. Нині триває жорстока національно-визвольна боротьба з одвічним ворогом-окупантом за незалежність нашої держави, за право називатися й бути українцями.

Сильні та непереможні

День захисників і захисниць України щорічно вшановуємо 14 жовтня, починаючи з 2014-ого. Коли почалася повномасштабна війна, обороняти нашу незалежність пішли навіть ті, хто раніше нічого не знав у цій сфері. Не лише представники ЗСУ, а й ДСНС, поліцейські, лікарі, волонтери, інші безпрецедентно сильні та непереможні. Із нагоди свята брала інтерв'ю у військового й волонтерки.

Руслан Моруга служить у Збройних силах України. До 24 лютого жив у місті Токмак Запорізької області, працював у магазині. Близько місяця жив в окупації, та в кінці березня попри всі перешкоди зміг вийхати. Одразу після прибуття на підконтрольну Україні територію пішов до лав ЗСУ. Нині – командир відділення та сержант ремонтно-відновлюваного батальйону.

– Чому вирішили піти в ЗСУ?

– А в мене вибору не було! Воврог удерся в мій дім, ходить вулицями мого міста, паплюжить мої святині, убив моїх знайомих і продовжує вбивати людей моєї держави, нав'язує свій «руський мир». Що мені залишалося робити? Моє життя перевернуло.

– Що змінилося для Вас із 24 лютого?

– Я прийшов захищати Батьківщину, повертати наші землі та перемагати зло. Змінився настрій щодо боротьби, я став сильнішим і незламним усередині. Сумую за сім'єю, тому намагаюся пришвидшити перемогу, щоб зустрітись усім разом.

– Що Вас мотивує?

– Ненависть до росіян. Бажання помститися їм за все, що вони роблять з українцями на рідній землі.

– Від чого залежить наша перемога?

– Від того, зрадять нас чи ні, даватимуть зброю, грошову допомогу й далі. Патріотичний настрій українців! Дивлюся позитивно на ці чинники – буде перемога! Один американський генерал сказав, що якщо росія складе зброю – настане мир, а якщо Україна – не буде України. А я хочу, щоб мої діти та внуки жили в Україні! У нас зовсім інше мислення, у душі ми непереможні, тому й маємо велику порцію незламності, жаги до перемоги.

– Що побажали б студентам?

– Учїться бути людьми! Учїться любити Україну всією душею! Ніколи не прощайте росіянам того, що вони скоїли. Популяризуйте нашу культуру.

– Якою буде Україна найближчим часом?

– Відбудованою після війни. Із височенним парканом від того, що залишилося від ганебної росії. І з новим осмисленим українським народом!

***

Тетяна Ракшевська тримає волонтерський фронт. Вона також до війни разом із сім'єю проживала в місті Токмак Запорізької області. У перші години після масових ракетних ударів жінці пощастило вийхати до Дніпра. Нині працює в дніпропетровській волонтерській організації «Оберіг».

ув'язнювали до таборів Сибіру, переслідували за підтримку національно-визвольних змагань за рідну мову, віру, змушували вчити фальсифіковану історію власної країни. Радянська імперія

У лавах мужніх захисників Вітчизни – і випускники та викладачі Ужгородського національного університету. Вони вмילו й хоробро воюють на передових ділянках фронту, захищають державний кордон, українські небо та море, обекти життєзабезпечення й громадський порядок країни, навчають майбутніх офіцерів і завтрашніх фахівців військових, мирних професій, лікують у госпіталях, лікарнях, медичних центрах поранених воїнів, цивільних, безпосередньою участю й власними коштами потужно підтримують всенародний волонтерський рух, опікуються біженцями та вимушеними переселенцями, укріплюють нашу віру в Перемогу на інформаційному фронті.

Такими є реалії відзначення 77-ої річниці заснування Ужгородського національного університету. Наше покоління складає найголовніший у своєму житті іспит – іспит відкладеною війною за Незалежність рідної України. І в жодного з нас немає ані найменшого сумніву, що складемо ми на «відмінно». Бо з нами Бог, із нами Правда, із нами Свобода й підтримка Вільного Світу!

Від усього серця бажаю вам, шановні колеги, міцного здоров'я, сили духу, творчого натхнення, добробуту, затишку в родинах, мудрості та далекоглядності, нових звершень і непохитної віри в нашу Перемогу! Слава Україні! Героям Слава!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

– Чому волонтерство?

– Тому що наші захисники потребують підтримки, допомоги, а наша армія – наша Україна.

– Що Вас мотивує?

– Перемога! Ми всі йдемо до неї. Заради нашої України!

– Що змінилося для Вас із 24 лютого?

– Стан – тримаємось, віримо в перемогу та чекаємо! Із 24 лютого змінилося тільки те, що зараз потрібно ще більше спільними зусиллями допомогати армії, не забувати, що йде війна, бо для багатьох вона вже закінчилася, ще не почавшись!

– Від чого залежить наша перемога?

– Від наших захисників, волонтерів, від нашої допомоги, віри, підтримки. Від згуртованості українського народу, а найголовніше – не повинно бути зради! Зради одне одного. Ми вже перемогли, треба тільки трохи зачекати. Ми – сильні, вільні, незламні, нескорені, незалежні, адже всі разом. Хоч в окремих куточках України, але воедино, бо ми – українці й віримо в нашу Перемогу!

– Що б побажали студентам?

– Здобувати освіту в Україні, залишатися тут. Працювати, підіймати, відбудовувати нашу державу. Вірити в краще!

– Україна через 2 роки, яка вона?

– Вільна, незалежна, квітуча!
Поліна МОРУГА,
студентка
відділення журналістики.

ВІТАННЯ

Дорогі ужнівці!

Вітаю з Днем працівників освіти всіх причетних до цього свята. Педагоги — провідники до свідомої нації. Професія відповідальна та багатогранна. Вимагає кропіткої праці, постійного самовдосконалення. Упевнений: саме ці риси й притаманні викладачам альма-матер. Тож бажаю наснаги в нелегкій діяльності, удячних учнів, високих здобутків!

Також вітаю з Днем захисників та захисниць України — святом, що увібрало в себе славні традиції багатовікової української історії: відвагу, мужність козацтва, жертвовність Січових Стрільців, героїзм повстанців, військову доблесть і нескореність духу нинішніх оборонців України! Нехай щира любов до рідної землі, народна повага, підтримка надають захисникам сил у благородній справі служіння Батьківщині, а священна українська земля назавжди буде благословенною, вільною та незалежною!

Разом до Перемоги!

Володимир СМОЛАНКА,
Ректор УжНУ.

У чат зайшов гуртожитський актив!

У студентському гуртожитку № 4 обирали старосту та заступників поверхів методом відкритого голосування, де кожен міг пропонувати кандидатуру. Комендант Юрій Бобик розповідає: «Є наказ ректора про те, що активну участь у поселенні беруть студентські рада й профком. Відповідно молодь повинна долучатися. Разом із секретарем і заступником ми провели вибори, яких не було вже три роки через дистанційний формат навчання. Тепер старости поверхів мають збиратися двічі на тиждень, заповнювати протокол засідання, де звітуватимуть, що хочуть зробити, а що вже вдалося реалізувати».

За словами Ю.Бобика, на новоспечену владу покладена велика відповідальність, адже вона

має цілодобово комунікувати на рівні коменданта. Раніше для заохочення за відповідні посади студентам виплачували матеріальну допомогу. Потім планували зробити знижки старостам і заступникам, аби вони не платили всю суму за проживання, а скажімо, 70 %.

Одразу після голосування нова влада створила чати в телеграмі для різних поверхів. У такий спосіб легше буде зв'язуватися й вирішувати проблеми. До прикладу, це стосується й щотижневих кінопереглядів у просторі «Aura Academica». У попередньому номері «Погляду» (№9 (262) за 28.09.2022) ми вже повідомляли про цю ініціативу коменданта Ю.Бобика. Отож молодь спершу обирає в загальному чаті жанр, а далі — саму кінострічку. Нещо-

давно показ фільму організували в залі вченої ради ректорату, аби залучити всі студентські гуртожитки. Домовилися з математичним факультетом, щоб двічі на тиждень надавав проектор.

«У перший день був фільм-комедія. Прийшло близько 70 охочих, брали навіть свої стільці. Кожен кидав у скриньку, скільки хотів. Ці добровільні внески потім переказую на потреби ЗСУ. З'явилась ідея організувати кінопоказ, щоб зацікавити чимось молодь. Зараз немає дискотек, зайнятися нічим, а так не доведеться витратитися на поїздки в кінотеатр», — додав Ю.Бобик.

Долучатися до кінопоказів можуть усі, хто бажає. І це стосується не лише жителів альма-матер. **Тетяна ЛЕСЮК,**
«Погляд».

Сергій Басков: «Як я тримаюсь? Ось беру телефон, а там фото дітей, дружини... Прогортав, прогортав... Хочу, щоб це все залишилося...»

Навіть полон не може зруйнувати мрії. А війна їх ще й примножує.

...Уперше ми спілкувалися в лікарні. Понад годину. Десь через тиждень записували інтерв'ю на півтори години. Я була готова із запитаннями, мала вдосталь інформації від попередньої бесіди, аби скеровувати розмову; але, як виявилось, емоціям знання не завада. Думала: уже все чула, тож не плакатиму. Очі плакали тишею камерам — уособленням глядачів по той бік екрану; я міцно заплющувала повіки, коли вуха приймали удар докладних описів нелюдських знущань; стискала руки в кулаки, щоб не розревітися сповна разом із дружиною Героя, котра сиділа не на «авансцені» майданчика для інтерв'ю, проте достатньо близько, щоб можна чути біль, що прорізає очікуваннями кожен клаптик душі жінки, притому без анестезії... Я теж плакала. Серцем. Коли знімала із себе «петличку» (зробила це зразу четвертого), руки трусилися й поволі зменшували амплітуду, ще, мабуть, годину після запису. Стільки емоцій накопичилося! Больовий шок вражень не минув, доки не розказала історію чи не всім найближчим, друзям та навіть доки не впустила її показувати уві сні, прокрутивши мандалу спогадів у подробицях. Та згодом мене чекала найкраща нагорода. І все було того варте. Запасайтесь... хустинками, серветками, хоч, гадаю, поки ще сухі рукави спрацюють оперативніше. Тримайте мініспівдів однієї з працівницьких мікроклітин УжНУ про інтерв'ю з військовим Сергієм Басковим, котрого по-

вернули з полону за обміном. Тим паче, цього місяця Україна вшанувала 14 жовтня і Покрову, і день захисників, і козацтва, і УПА... Герой пропонованої публікації (безпосередньо до життя університету стосунку не має, утім, про таких Людей має знати кожен свідомий громадянин) — справжнісінький козак, із чубом. Язик не повертається сказати: «у минулому», адже вже відростає заново після спроби знищення в російському полоні. Так, чуб — ще той вояка проти агресора! Зрештою, читайте самі...

Ще коли мирним українським небом не літали російські (чи то нею придбані) ракети, С.Басков, житель с. Костянтинівка, бурив свердловину на воду; не міг нагнитися своїми 5-а дітьми та дружиною. Ніколи не їздив на заробітки до росії. Згадає: вистачало на прожиття. Не було на що жалітися до 2014 року, коли вперше в незалежній Україні нахабний «визволительський» чобіт став руйнувати землю малої батьківщини пана Сергія. «Росіяни прийшли в 2014-ому й сказали, що ми не українці, що нас немає, що нас вигадали. Спробував їм пояснити. У відповідь мене зачинили в підвалі, тримали три дні, потім відпустили. Тоді ще відчували силу. Не було наших нинішніх ЗСУ. Це — ДНРівці, кубанські козаки, а на чолі — завжди хтось із москви. Мене кликали воювати «за них». Проте я ж — багатодітний тато, ще й з інвалідністю. Людей тоді вистачало. Тільки-но оговтався після підвалу, одра-

зу сів в автобус... Виїхали із сім'єю. Росіяни так працюють. Руйнують психіку. Фізично зламати мене важко, хоч били, катували. Сильні люди їм не потрібні. Бо сильна людина — та, котра мислить», — певен співрозмовник.

Однак причини уникнення військової служби не стали перешкодою, аби добровільно йти до лав українського війська. Родина залишилась у безпечному місці, а її голова потрапив тоді в шосту хвилю мобілізації й підписав контракт.

Сергій — людина, у житті якої жахіття полону трапилося двічі. Спершу в 2014 році. «Росіяни проводили мітинги в Костянтинівці. «Козачки» збирали людей. Я проходив повз ці зібрання. Почув: «Зараз до нас ідуть «майдануті», будемо «мочити» бандерівців». Зачепило! Питаю того, хто кричав: «Ти хоч бачив живого бандерівця?» Там зрозуміли, що не на тому боці стою. Зв'язали руки — у машину — пакет на голову — і поїхали. Там були два офіцери: «злий» і «добрий». Один бив, інший пропонував перейти на їхній бік, бо я служив у батальйоні спецпризначення. Однак я спитав: «Знаєш, що чоловік приймає присягу лише один раз у житті?! Відлущували — і випустили в полі», — згадає С.Басков.

Другим полоненою доля ошелешила на початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Торік пан Сергій підписав контракт із 53-ою бригадою ОМБР. Виїхали в напрямку Маріуполя. «Моя сім'я була вдома, у Костянтинівці. Тоді ще було спокійно. 24 лютого стояли батальйоном у напрямку Маріуполь—Чермалик, коли почався повномасштабний наступ. Був запеклий бій. Дистанція до ворога — від 2 до 10—15 м. Майже врукопаш. 5 березня мене поранили: отримав кулю в груди, у ногу, ще гранату кинули. Контузило. Утратив свідомість. Підбрали. Тягнули у свій танк. Так і потрапив у по-

лон. Місяць був ще в Донецьку, потім — у ростовській в'язниці, згодом бортом відправили до Сімферополя, де мав бути обмін, але... не склалося. Відвезли в Севастополь. У квітні обмін відбувся в Запорізькій області. Важко було. Потрапив у полон із документами: паспортом, військовим квитком... Бачили, що маю велику сім'ю. Спершу, коли зв'язали, я сидів у дворі, кати ж за чергою підходили й били, хто як хотів. Більшість із них — земляки. Ненавиділи, мовляв, я — «укроп». Була там одна медсестра, котра казала: зараз синів поріжемо, жінку й дочок батальйону віддамо. Ось це — найважче. Не знав обставин, чи бомблять Костянтинівку, чи вдалося виїхати дружині з дітьми. Знали все, бо один із «сепарів» — однокласник. Зате я безмежно вдячний побратимам. Коли перестав виходити на зв'язок, вони зрозуміли: або полонений, або десь у посадці лежу. Відправили сім'ю до Львова, звідки, до речі, моя мама. Але я ж не знав. Про себе не думав, страху вже не було. Виводили на розстріл, аби залюбки. Багато втратив крові, уже навіть витікав гній. Дізнався, що родина жива, коли вийшов із полону. Там узгадали не бачив навіть, які число, день... Просив бодай один дзвінок дружині. По голові дали, зателефонувати — ні», — розповідає пан Сергій.

Отямившись після другого полону та залікувавши фізичні рани, С.Басков знову пішов захищати Батьківщину. Саме тривали бої під Зайцевим. Військовий отримав поранення. На лікування згодом потрапив і до Ужгорода. Тут опинився в лікарських руках Ростислава Кучинки, до речі, випускника медичного факультету УжНУ 2001 року. Розповів: «Сергій тиждень лежав і дивився в одну точку. Я пробував розмовляти з ним і, можна сказати, витягував за нитку будь-яке слово. Він не спав. Уже згодом, коли я дізнався його історію, зрозумів: у такий спосіб пацієнт переживав, обдумував. Коли він, зрештою, розказав — полетшення не забарилося. Чим далі, тим дедалі більше усміхався, їв та спав. У нього були множинні забої та гематоми ніг, пошкодження м'язів, нервів на обох нижніх кінцівках, струс, акубаротравма (від сильних вибухів). Тепер поруч із лі-

куванням військових ми повинні особливо надавати й першу психологічну допомогу. Час від часу спілкуюсь із Басковими. Тішусь, коли чую від дружини Сергія: «Спить і просить ще борщу». Це — найкраща нагорода й для мене. Лікар сказав: після інтерв'ю військовий став ще жвавішим та охочішим до розмов.

У тому, що важливо проговорити пережите, я переконалась теж. Коли вперше спілкувалася із Героєм у лікарні, то він після розмови каже: «Дякую». Відповіла навмання: «Та це я Вам дякую! І за розмову, і за те, що Ви там робили все, аби тут я могла жити, як і до цього». Знаєте? Він іде раз подякував! Це нам здається: військові й так знають, що ми їх цінуємо. Але варто про це їм якомога частіше казати.

У кінці інтерв'ю спитала Сергія про його мрії. Не можу не поділитися. Отож відповідь була такою: «Дуже хочу свій будинок. Не квартиру. Дружина проти: мовляв, я знову поїду, хто допомагатиме доглядати? Мрію, щоб з'їжджалися діти, щоб разом шашлики смажили. До Європи хочу поїхати. Війна робить зміни. Треба дивитися на все з позитивом. Що погане — приберемо, що добре — розвиватимемо. Як тримаюсь? Ось беру телефон, а там фото дітей, дружини... Прогортав, прогортав... Хочу, щоб це все залишилося, щоб не тільки мої були в безпеці, а й усі діти. Україна об'єдналася, дійсно стала однією родиною. Уважаю: у нас буде найшикарніша держава».

І як обіцяла, історія про чуба... «У мене був гарний чуб, як потрапив у полон. «Оркам» не сподобався. Спершу їхні ножі не могли порізати, ручна машинка теж не брала, тоді принесли електронну машинку, а вона... згоріла! Думаю: «орки», «орки», вам навіть не вдається зрізати козацького чуба. Мені аж самому сподобалося. Не тільки я з ними воював, а й чуб мій. І вуса ще, як треба, будуть воювати. Потім усе ж відрізали. Але нічого, уже приходив перукар до мене, тож відрощую новий. Хочу ще коня, однак то потім, коли війну закінчимо», — мовив старший сержант 53-ої ОМБР.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

10 «історичних» запитань Миколі Олашину...

Іван Мандрик, професор, за бутності завідувач кафедри нової і новітньої історії та історіографії УжНУ, свого колегу М.Олашина, доцента кафедри античності, середньовіччя та історії України домодерної доби, називав «скромним і чесним подвижником на ниві освіти й науки». Із цим важко не погодитися. Не скажу, що знаю Миколу Васильовича аж занадто добре, але принаймні тисну йому руку при зустрічі вже понад два десятиріччя та впевнено стверджую: свою університетську лозу нинішній іменинник (10 жовтня виповнилося 65 років) плекає сумлінно. На ній сформувалося чимало повновидих грон у вигляді врожайних здобутків і світоглядних думок. Ними М.Олашин не хизується, а справді скромно та чесно їх збирає, додаючи нові. Сьогодні пропоную вашій увазі розмову з Миколою Васильовичем. А оскільки він — історик, то й запитання вирішив поставити з допомогою історії й відомих діячів минулого...

— Цицерон зазначав: «Історія — свідок часів, світило істини, життя та пам'яті, учителька життя, вісниця старовини...» Що ця «учителька життя» Вам нагадує з дитинства тепер, коли Ви перегорнули ще одну знакову дату народження?

— Я народився в гірському селі Нижній Бистрий, що на Хустщині, у простій селянській родині. Батьки мали лише початкову освіту. У мене є сім братів та сестер (до речі, троє здобули вищу освіту, п'ятеро — середню спеціальну). Жили бідно, хоч тато й працював. Батьки казали: «Діти, учіться й буде мати кусень хліба». Батько додавав: «Не будете їздити на заробітки, де не завжди щастить». Також із великою повагою та вдячністю згадую слова першої вчительки Ганни Росохи: «Ти можеш учитися. І будеш учитися!» У шкільні роки прочитав майже всю літературу сільської бібліотеки. 9 і 10 класи провів у Березівській середній школі (у Нижньому Бистромому була тільки восьмирічна). Посідав друге місце на обласній олімпіаді юних істориків. ЗОШ закінчив із золотою медаллю. Уважав, що виріс у порядній сім'ї. Тато на пенсії був членом церковної «двадцятки». Ніколи не чув, аби батьки когось образили. Тому й мали авторитет у селі. Я намагався їх наслідувати.

— Англійський історик Генрі Бокль якось зауважив: «Закони історії діють як механізми годинника». Ці «механізми» закономірно зробили Ваш життєвий шлях зі «столярського» історичним?

— Насправді першим був «історичний». У 6 класі твердо вирішив стати істориком. У цьому велика заслуга вчителя історії, випускника істфаку УжДУ Юрія Татача. Згадаю й інших учителів історії: Юрія Росоху, Михайла Кенідру та Івана Липчя. Усі вірно служили музі Кліо. І прищепили любов до неї й мені. У 1975-ому моя спроба стати студентом історичного факультету закінчилася невдало — не пройшов за конкурсом. Для вступу через рік потрібно було мати щонайменше шість місяців стажу. Тому опинився в ролі учня столяра машинно-фанерувального цеху Хустської меблевої фабрики. Пропонували направлення для навчання в Хустському лісотех-

нічному технікумі. Я відмовився, хоч природу люблю — завжди в неділю ходив у турпоходи в гори. Однак скоро прислали повістку. Пішов в армію. До речі, півтора року служив у реактивному дивізіоні в місті Турнов, що в Чехословаччині (Центральна група військ). Там бачив європейський порядок, високий рівень культури. І тому дивувався, коли проходив музейно-архівну практику в Ленінграді (тепер Санкт-Петербург), коли був у гуртожитку енергетичного факультету (де жили), купам сміття. Це північна Пальміра?

— Американський історик Джозеф Невінс удадо зауважив: «Історія — це фактично міст, який з'єднує минуле із сучасним і вказує шлях у майбутнє... Ви народилися в той же місяць, що й університет. Що і як найбільше пов'язує Вас із долею вишу в контексті того «моста»?..

— В альма-матер реалізував шкільну мрію. До речі, був активним: відвідував історичні гуртки, виступав із доповідями, писав реферати. А наприкінці виявилось, що маю «четвірку», — і диплом із відзнакою «не світить». На розподілі молодих спеціалістів запитали, звідки родом, і скерували до Хустського районного відділу народної освіти. Завідувач Томаш Орбан направив до Драгівської середньої школи вчителем історії. Потім ще обрали головою профспілкової організації школи, а через два роки — організатором позакласної та позашкільної виховної роботи. Після трьох літ роботи планував вступати до аспірантури. Однак викликали в райком партії: маю очолити Стеблівську середню школу. Це не входило в мої плани; відмовлявся, але за два тижні здався. Хто жив у ті часи, знає: КПРС мала велику силу. Та все ж через чотири роки подав документи до аспірантури (це було саме під час серпневого путчу в Москві 1991-ого), склав іспити й був зарахований. Це й знаменувало початок мого зв'язку з рідним вишем.

Відтоді минуло майже 32 роки. Я вчасно написав дисертацію, працював молодшим науковим співробітником інституту карпатознавства. На початку травня 1994-ого спустився ліфтом на «БАМі» й на першому поверсі зустрів декана істфаку, професора Едуарда Балагурі та завідувача кафедри нової і новітньої історії та історіографії професора Григорія Павленка. Едуард Альбертович запропонував перейти на викладацьку роботу. Я обіцяв подумати. Знову ліфтом піднявся на п'ятий поверх і зустрів старшу лаборантку Анну Печору (її донька Надія — моя однокурсниця), поділився пропозицією. Тут же почув: «Не думай. Даю тобі папір. Пиши заяву». Згодом захистився, став доцентом. Двадцять років був відповідальним секретарем

редколегії «Наукового вісника Ужгородського університету. Серія: Історія». Є членом національних спілок журналістів (2011) та краєзнавців (2013) України. Почесний член Закарпатського крайового культурно-освітнього товариства «Просвіта» (2020). Доля університету й моя доля досі у взаємозв'язку.

— Італійський філософ епохи Просвітництва Джамбаттіста Віко переконував: «Філософія розглядає людину такою, якою вона повинна бути, а історія — такою, якою вона є». Із погляду історії: наскільки знаковими є ці 77 років для УжНУ та 65 для Вас?

— 77 років — тривалість життя жінок в Україні (читаю, зокрема, історичну демографію). А для університету це — юність, черговий етап розвитку. Водночас виш пройшов немало: від пристосованих приміщень і викладачів переважно без наукового ступеня й учених звань — до вишу із солідною матеріально-технічною базою й майже 150 професорами, із розвинутими міжнародними зв'язками. Виш входить до 12 кращих класичних університетів України. А я — Терези. Уважається: люди, які народилися під цим знаком, обмірковують свої рішення, не піддаються впливам. Гадаю, що Терези — здібні педагоги. Студентам кажу: якщо не любите дітей, шукайте іншу роботу. На це потрібно звертати увагу під час проходження практики. Мій принцип такий: можеш допомогти — допоможи, а погано не чини.

— Так само, мабуть, Ви поділяєте думку поета Максима Рильського: «Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього»...

— Я — історик, тож повинен усе життя досліджувати ту чи іншу проблему. Наприклад, Цезаря чи повстання Спартака вивчають майже дві тисячі років. Ставити крапку в пошуках не можна. Хіба три крапки.

— Шотландський історик Томас Карлайл вважає: «Історія світу складається з біографій визначних людей». Ви — справжній літописець постатей свого факультету, університету загалом. Кого особливо цікаво було досліджувати?

— У школі та у виші я був старостою. В армії — командиром відділення й заступником командира взводу. Вів облік учнів, студентів і солдатів. Намагався дізнатися про них більше. В аспірантурі (1990—1993) не просто використовував наукову літературу, а прагнув почерпнути глибше про авторів. Фіксував монографії, статті, повідомлення, автореферати дисертацій... До речі, маю автореферати дисертацій істориків, які працювали чи працюють в УжНУ, крім Григорія Марченка та Георгія Шманька. У 2019 році видав робочу програму навчальної дисципліни «Історична наука в Ужгородському університеті». Тут — і про тих істориків, котрі не працювали на істфаку. Професор Іван Ман-

дрик любить повторювати: «Історія — те, що записано». Це правда. Намагаюся зафіксувати події історичного факультету та його постатей ось уже 30 років. Об'єктом моєї уваги було приблизно 200 осіб. Звичайно, пишу в наукові часописи; у «Календар краєзнавчих пам'ятних дат», що видає обласна бібліотека; у календар «Просвіти»; до газет, зокрема й університетського «Погляду». Не обмежився крайовими істориками, вивчав вітчизняні та закордонні імена. Іноді досить важко знайти потрібні матеріали. Скажімо, на істфаку в 1949—1957 роках працював Бенціон Вольфсон. Згодом викладав у Кустанайському педінституті. Були чутки, що пізніше виїхав до Ізраїлю. Писав у посольство, у згаданий виш, але відомостей не одержав. Не можу знайти інформацію про доцентів нашого вишу Феодосія Бабенка, Олександра Корабельщикова, Івана Федотенкова та інших. На превеликий жаль, окремі особові справи зіпсувалися під час повені 1998 року. Найбільше ж цікавлюся своїми викладачами. Це — професори Михайло Троян, Яків Штернберг, Василь Ілько, Іван Гранчак, Григорій Павленко, Едуард Балагурі... Усіх не перерахувати. Багатьом із них присвятив укладені бібліографічні покажчики. У 2010 році видав книжку «Історичний факультет Ужгородського національного університету». За 2—3 місяці 400 примірників розійшлося. Хотів би ще видати як біобібліографічний довідник тритомник «Історичний факультет Ужгородського національного університету». Лишилося роботи ще на 2—3 місяці. Але ковід та війна заважають попрацювати в Національній бібліотеці України імені Володимира Вернадського й Національній історичній бібліотеці України. Професор Олег Мазурок і доцент Іван Сенько запропонували видати біографічні праці. Думаю й над цією пропозицією. Почав писати історію Нижнього Бистрого (входить до Горинчівської територіальної громади). Відомий Терезле-Ріцькою ГЕС та уродженцями — Василями Вовчками — письменником та його племінником-художником.

— І на жаль, тепер — війна. Не пам'ятаю, хто сказав, що вона — «клеймо нерозсудливості варварів». Що Ви про неї думаєте як історик?

— Путінська росія пішла шляхом Третього рейху. Весь час твердить, мовляв, в Україні діє фашистський режим, націоналісти керують, росіян пригноблюють. Насправді, усе — навпаки. Це — геноцид українського народу. Керівництво росії постійно бреше. Наприклад, путін заявляє, що Україну створив Ленін, що української мови немає. Але ж була Київська Русь, було прийняття християнства в 988 році, існувала Галицько-Волинська держава, добре відома козацько-гетьманська Україна, вітчизняні революції 1917—1921 років. Одним з етапів державотворен-

ня стала Карпатська Україна в 1938—1939 роках. Чимало українців піднімали культуру й освіту росії. На мій погляд, путін хоче привласнити нашу історію, видати її за російську. Закордонні партнери могли б більше допомагати Україні. Виникає також питання: чому рф — досі член Ради безпеки ООН? На початку війни було сказано, що вона триватиме довго. На жаль, так і буде. Хоч доблесні Збройні сили України — найкращі в Європі. І вони нам дають надію.

— Французький мислитель Шарль Монтеск'є занотовував: «Потрібно багато вчитися, щоб знати хоч трохи». Наскільки в цьому студенти подають надію?

— Студенти змінюються. Пам'ятаю, що я, староста групи, після армії не дуже добре почувався, коли заходив у деканат. Тепер юнь часто однаково впевнена і в деканаті, і в кав'ярні. Уважається: закріпачена людина (або не впевнена) не може добре мислити. Загалом у всі часи були виховані здобувачі фаху, спрагли знань, золотий фонд групи (курсу, факультету). А були й такі, котрі мають іншу мету — легко одержати диплом, «відкосити» від армії, відпочити ще 5 років тощо. Я «беру» молодь добротою. Якщо до неї ставитись із повагою, допомагати, то у відповідь буде те саме.

— Українському філософові Григорію Сковороді належало слово: «Земля без води мертва, людина без сім'ї — пустоцвіт». Наскільки коло родини, друзів, колег для Вас важливе?

— Родина — передусім. На жаль, батьки померли. Ми, діти (Микола, Василь, Юрій, Михайло, Мирослава, Олена, Володимир, Марія), підтримуємо одне одного. Цікавимося справами, радіємо успіхам. Дружина Олександра Михайлівна, філологиня за фахом, допомагає. Як кажуть, тримає всі чотири кути хати. З усіма колегами підтримую добрі стосунки. Із друзів на роботі назвав би Олега Сліпецького, Павла Пеняка, Йосипа Кобаля. Зі старших згадаю Павла Федаку.

— І на завершення розмови... Микола Амосов писав: «Історія — наші корені. Без них неможливе життя сьогодні і в майбутньому». Якби Вам сказали написати історію Олашина, що насамперед увійшло б із цих коренів?

— Якщо коротко, то виклав би матеріал, що міститься у відповідях на запропоновані запитання. Крім того, згадав би більше про своїх рідних. Докладніше розповів би й про себе. Але це, мабуть, у майбутньому...

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Від редакції: вітаємо М.Олашина та всіх педагогів із Днем працівників освіти, який був на початку місяця. Також Миколу Васильовича поздоровляємо із 65-річчям. «Погляд» дякує за постійну співпрацю. Із роси та води Вам, шановний імениннику!

Будні в стінах УжНУ ожили...

Цей навчальний рік розпочався за складних умов: продовжується війна, дає про себе знати ковід-епідемія; як наслідок, маємо змішану форму навчання, обмеження в поїздках, комунікації й стоїмо на захисті незалежності України... Та все ж після тривалої перерви будні університету в його стінах ожили. УжНУ гідно зустрів свою 77-у річницю повсякденною працею. А посвятуємо після ПЕРЕМОГИ!

На сторожі Батьківщини: (із Валерієм Залужним, головнокомандувачем ЗСУ) Федір Шандор, завідувач кафедри соціології і соціальної роботи

Віталій Симочко, завідувач кафедри плодовоовочівництва і виноградарства (ліворуч): «Є врожай – потрібно переробляти!»

Олеся Барчан, доцентка кафедри журналістики, після пари з «Теорії і практики друкованої журналістики»

Другокурсниця відділення журналістики Людмила Майор – модераторка практичного заняття з історії української журналістики за темою: «Українська журналістика і Перша світова війна»

Охоронці пильні, особливо у воєнний час. Та все гаразд, прийшли свої – Юрій Кепич на вахті ідентифікував четвертокурсників із факультету суспільних наук Сергія Рушачка та Валентина Жіляка

Руслана Кривенкова, кандидат наук із державного управління (кафедра туризму), влаштувала для студентів екскурсію до Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького та з нагоди свята Покрови й Дня захисників та захисниць України провела тематичне заняття «Покрова – свято мужності і звитяги»

Волонтерат УжНУ організував на набережній Незалежності благодійний ярмарок. Вилучені кошти, а це близько 3 тисяч гривень, переказали на потреби ЗСУ

Заняття з курсу «Сучасні фреймворки для розробки WEB-додатків» онлайн проводить Андрій Брила, доцент кафедри системного аналізу та теорії оптимізації
Світлина Володимира ТАРАСЮКА, Івannya МОНДОК, Івannya НІРОДИ та із соціальних мереж.

Із життєво-творчої борозни Миколи Вегеша

28 листопада відомому історикові, ученому-карпатознавцю, екскректору УжНУ, професорові кафедри політології і державного управління, членові

Національної спілки журналістів України, Національної спілки краєзнавців України, лауреатові просвітянської премії імені Августина Волошина, почесному членові закарпатської «Просвіти» Миколі Вегешу виповниться 60 років. До цієї знакової дати народження відомого науковця молода дослідниця, випускниця УжНУ Анна Чаварга підготувала працю «Професор Микола Вегеш: біобібліографічний покажчик до 60-річчя від дня народження» (ТОВ «РІК-У», 2022). Це видання про майбутнього ювіляра містить майже 550 сторінок. Отож сказано різнопланово та багатогранно з погляду творчого й життєвого шляхів.

До уваги читача – наукова, педагогічна, політична діяльність Миколи Миколайовича. Представлено наукові, науково-популярні, навчально-методичні праці автора: монографії, посібники, підручники, статті, рецензії, публікації в газетах, на електронних ресурсах тощо.

Вступну статтю «Професор Микола Вегеш: історик, політик, людина» написав доцент Микола Олашин. Постає знаний історик і очима інших сучасників: письменників Володимира Фединишина, Дмитра Кешелі, поета Петра Скунця, літературознавців фольклориста та краєзнавця Івана Сенька, критика Миколи Зимомрі, громадської

діячки й поетеси Софії Малильо.

Вагомо в покажчику представлено листування, зокрема з участю Романа Федоріва, Зірки Гренджі-Донської, Івана Дзюби, Миколи Мушинки, Володимира Грабовецького...

Удячний упорядник, що врахувала й мої публікації (загалом в іменному покажчику представлений більш ніж 20 разів), які так чи інакше пов'язані з Миколою Миколайовичем. А всього в списку літератури – понад 3900 позицій! До цього слід додати й зо 35 сторінок фотоальбому, більше ніж 20 сторінок цитувань, участь у наукових конференціях, керівництво кандидатськими й докторськими дисертаціями...

Пропоноване видання стане корисним не лише тим, хто безпосередньо цікавиться постаттю М.Вегеша. Книжка адресована всім, хто так чи інакше хоче доторкнутися до вітчизняної історії.

Сам М.Вегеш якось сказав: «Аби спричинитися до поступу загальноукраїнської справи – для цього досить бути чесним і справжнім трудягою». Таким і постає з пропонованого біобібліографічного покажчика майбутній ювіляр. Вітати його наперед не буду, але устами П.Скунця вже скажу: «Живи, трудись, Миколо, і твори!»

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Мандрівка в 120 років тому...

Із полиці «Карпатики» – у жіночу греко-католицьку вчительську семінарію

Образотворче мистецтво викладав Адальберт Ерделі, фізику та математику – Еміл Егреші, музику – Дезидерій Задор... Хто тут навчався, чому було заборонено виходити за межі території та яка роль семінарії в просвітянському житті нашого краю? Компактний, водночас багатий на зміст і зручний у пошуку органайзер відповідей – виставка, що триває в краєзнавчому відділі «Карпатики» Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету.

«У перший рік навчання тут нараховувалося 38 семінаристок. Плюс 7 приватних. – Завідувач відділу Марія Чорній зачитує з «Альманаху», який видавала семінарія в друкарні «Унію». – У цих виданнях подавали таку статистику за кожен рік. Ось у 1903 році вже було 40 учениць, у 1904-ому – 50. Загалом «Альманах» показує, наскільки була важливою просвітянська роль семінарії за тих часів. До прикладу, бачимо, що навіть існував «Курс для неграмотних служниць», який проводив Жіночий союз в Ужгороді. Налічувалося 136 таких дівчат. Це свідчить про неабиякий внесок у розвиток шкільництва Закарпаття».

Утім, альманах – не лише солідне статистичне зведення; тут можна побачити й дисципліни, які вивчали тоді семінаристки. Проте попереду – ще цікавіша знахідка.

Марія Іванівна обережно повертає на своє місце під сонцем тематичної експозиції альманах та дістає один зі звітів навчального року. Гортаємо з бібліотекаркою сторінки «Річника» і бачимо: у жіночій вчительській греко-католицькій семінарії Ужгорода, заснованій у 1902 році (нині там – будівля Закарпатського інституту

підслідипломної педагогічної освіти та деяких інших установ), працювали педагогами й відомі постаті краю! Так, образотворчого мистецтва навчав один з основоположників закарпатської школи живопису Адальберт Ерделі. Фізика та математики – головний на той час інженер Еміл Егреші, музику й співу – Дезидерій Задор. Річні звіти навчального року, до речі, двомовні: виходили угорською й народною мовами. Ба більше, тут є й оцінки! Важливо: вихованці закладу отримували високі бали. Це підтверджує, приміром, «Річник» за 1943–1944 навчальний рік. «Якщо в нас найвища оцінка – 5, то за тих часів – 1. Як бачимо, було дуже багато «одиниць» та «двійок», тобто семінаристки навчалися успішно. Ще в цьому ж виданні зазначено: за 42 роки існування семінарії вчительську освіту здобула тисяча семінаристок», – каже М.Чорній.

На виставці – і книжки, за якими опановували програму вихованці закладу. Скажімо, «Коротка історія педагогіки для вчительських семінарій». Її написав А.Волошин. Це – книжка за 1928 р., яку теж зберігають у бібліотечних фондах альманах-матер.

Крім того, книжкова експо-

зиція ознайомлює із сучасними дослідженнями колишньої вчительської семінарії. Серед таких – і розвідка авторки проекту «Втрачений Ужгород» Тетяни Літераті. Вона, до слова, чимало працювала й у відділі краєзнавства. Журналістка розповіла кілька ексклюзивних фактів про вагомий на той час осередок духовності та освіти водночас. «Ідеться про комплекс будівель. Ось вхід у нинішній ЗІППО – колишній інтернат, де проживали семінаристки під наглядом греко-католицьких черниць чину сестер-василіянок. Вони стежили, щоб дівчата після навчання пішли у свої кімнати, виконали уроки, помолилися (тут колись була й капличка), тобто дбали, аби вихованки вели високоморальний спосіб життя й повноцінно опановували фах педагога. Будівля збоку (справа, якщо стояти обличчям до ЗІППО – прим. авт.) – колишня початкова школа, де навчалися і хлопчики, і дівчатка. А семінаристки тут мали практику. Працювали з дітьми й могли переконатися, чи справді професія вчителя їм до вподоби. Ця семінарія знакова також тим, що до ХХ століття жінка на Закарпатті не могла здобути ніякої професії. Спершу семінарія була школою для сиріт – доньок греко-католицьких священників.

Поступово комплекс будівель у центрі Ужгорода розростається, і тут стали навчати майбутніх вчительок. Дівчата вже могли мати роботу, а не займатися сільським господарством, і відчувати себе незалежними від батьків. Це був великий прорив. Заклад мав популярність та впливовість у краї. Тут готували вчительок, котрі роз'їжджалися в різні куточки Закарпаття й працювали в школах, бо до того педагогами могли ставати лише чоловіки», – розповідає Т.Літераті.

Ще дослідниця знайшла цікавинки про уроки фізкультури для семінаристок. Не вони самі виконували вправи, а опановували те, як працювати з учнями, тобто вчили правила ігор і руханок. Уже в 1930-их роках поруч звели спортивний зал, будівля якого теж є досі. Колись на 2 поверсі облаштували додаткові приміщення для навчання, адже з кожним роком заклад ставав дедалі популярнішим.

Змінила жусе радянська влада. Семінарія проіснувала до 1945 р. Далі її перетворили спочатку на інтернат, відтак на просто навчальний заклад... Призначення приміщень у комплексі будівель змінювалося. І ще!.. Позаду колишнього інтернату – нинішній сквер Марії Терезії. До нього, а радше до собору, дівчата виходи-

ли через спеціальну хвіртку, аби не йти за межі території навчального закладу, щоб раптом не брали поганого прикладу з людей. Таке було суворе виховання. Але вважалося: якщо батьки віддають сюди своїх доньок, то ті будуть навчені, нагороджені та зростатимуть у високому моральному дусі, зі слів Т.Літераті.

Нинішня споруда всередині суттєво перебудована, а ось ззовні ще більш-менш збережені обриси колишньої семінарії. Минуло 120 років, які змінювали її, повільно розписуючи великим пензлем барвами плину часу. І знаєте, хто достеменно знає про всю-всю історію закладу? Величезна сосна, яка на старих світлинах убрана в шати маленького деревця... А оскільки продовжує мовчати, розколюючи тишу таємниць дванадцяти десятиків літ, то про минуле семінарії глаголить шелест сторінок видань у «Карпатиці». Охочі телепортуватися в 120 років тому мають цю змогу до кінця жовтня. Марія Іванівна не лише покаже експозицію, а й нагодує спраглу зацікавлену душу безліччю цікавих історій, що так пасуватимуть до чаювань із роздумами на теплі осінні вечори...

Миррослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Із «Прагою» – до професійного досвіду

Американський журналіст і письменник Наполеон Гілл свого часу справедливо значав, що майстерність приходить лише з практикою. Ось і здобувачі вищої освіти другого року навчання спеціальностей «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа» нашого університету в межах навчальних дисциплін «Організація туристичних послуг» (викладає кандидат наук із державного управління Руслана Кривенкова), «Організація готельної справи» (кандидат філософських наук Ольга Світлицька) та «Організація ресторанної справи» (кандидат економічних наук Евеліна Сіра) із метою подальшого практичного ознайомлення з майбутнім фахом відвідали «Прагу» – один із найкращих готельно-ресторанних комплексів Ужгорода.

Особливо цікавим для здобувачів спеціальностей «Ту-

ризм» та «Готельно-ресторанна справа» став огляд трьох корпусів підприємства: головного – «Praga» (46 номерів), дерев'яного – «Wood House» (12 номерів) та сучасного – «Praha Park Hotel» (18 номерів).

Здобувачі ознайомилися й зі спектром додаткових послуг: найбільшим серед готелів міста для ділового виду туризму конференц-залом (на 120 осіб), салоном краси із фінською сауною та масажним кабінетом, цілодобовим рум-сервісом, лобі-баром, боулінговим залом, спортбаром; VIP-залом, літньою терасою, рестораном, де готують фірмові страви української, чеської та міжнародної кухні тощо. Зокрема, головний пивовар розташований на території «Праги» крафтової пивоварні «YUBER» Віталій Лось розповів про створення цього першого проекту в Україні з чеською тех-

нологією пивоваріння від виробника Йозефа Крісла, почесного учасника Асоціації пивоварів Чехії, одного з головних сомельє Чехії, який сконструював та встановив понад 85 пивоварень у Чехії, Словаччині, Франції, Італії, Іспанії, Швеції, США та в багатьох інших країнах. До речі, із кожного літра «готельного» пива 5 відсотків власник підприємства перераховує ЗСУ. Із нагоди Дня туризму трудовий колектив названого комплексу (засновник – Юрій Бережник) отримав подяку від Закарпатської облвійськкадрміністрації за вагомий внесок у розвиток сфери гостинності краю, створення позитивного іміджу області, активну громадську діяльність, значну гуманітарну допомогу військовим і внутрішньо переміщеним особам. Отож об'єкт екскурсії було обрано не випадково.

Крім того, «Прага» виграла та

освоїла грант від Українського культурного фонду за програмою «Культура в часи кризи: інституційна підтримка». Ну а здобувачі фаху та представники професорсько-викладацького складу факультету туризму та міжнародних комунікацій УжНУ вдячні за екскурсію, зокрема, директору «Праги» Юрію Бережнику та керівниці готелю Євгенії Афанасьєвій. Після завершення екскурсії молоді ділилися враженнями.

Дарина Ремета, староста здобувачів спеціальності «Готельно-ресторанна справа»: «Було цікаво! Нам показали різні категорії номерів – від «Люксу» до «Стандартного». Засновник готелю вдало відтворив кольорову гаму, яка асоціюється зі столицею Чехії. Також ми почули історію про походження назви готелю та приклад кар'єрного зростання від рецепціоніста до керівниці готелю. Спасибі за екскурсію!»

Діана Химич, староста здобувачів спеціальності «Туризм»: «Похід до «Праги» з одногрупниками сподобався, тому що під час екскурсії нам розповіли про особливості ведення готельно-ресторанного бізнесу. Було пізнавально. Ще ми ставили запитання й чули чіткі відповіді. Особливо запам'яталися відвідини пивоварні, оскільки, як знаємо, такі види екскурсії доволі рідкісні не тільки в Ужгороді, а й у всьому Закарпатті. Також ми дізнавалися, як відрізнити (за різними характеристиками) справжнє пиво від підробки; про тонкощі його правильного варіння. Упевнена: екскурсія закарбується в пам'яті надовго!»

Олександр Туриця, здо-

бувач спеціальності «Готельно-ресторанна справа»: «Ми здобули незабутні враження після відвідування готелю «Прага» та пивоварні «YUBER». Дуже вдячні організаторам заходу, адже було надзвичайно цікаво!»

Олександра-Вікторія Палій, здобувачка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»: «Ми полюбляємо не лише підручники, а й практичні навички та нові враження, адже так людина може більше пізнати, побачити. Нам пощастило відвідати готель «Прага». Захоплюю: в Ужгороді є пивоварня. Сподобалися й номери. Найбільше – «Люкс»: інтер'єр, величина та приголомшливий вигляд на місто. Особливо привітністю вразила керівниця готелю Євгенія Олександрівна – свою професію знає на всі 100%. Ми ж прекрасно провели час! Завдяки улюбленим навчальним дисциплінам «Організація туристичних послуг», «Організація готельної справи» та «Організація ресторанної справи» здобули незабутні емоції, познайомилися із чудовими людьми. Це – нові знайомства, перспективи на шляху до прекрасного майбутнього».

Валентин Єлізар'єв, здобувач спеціальності «Туризм»: «Я працював у подібній сфері. У туризмі може знадобитися усе. Мені цікаво було відкрити нові місця та започаткувати знайомства. У майбутньому теж намагатимусь відвідувати схожі заходи».

Руслана КРИВЕНКОВА, кандидат наук із державного управління, кафедра туризму, **Марія КЛЮЧАК**, студентка відділення журналістики.

Як би банально не звучало, та дзвоник усе ж дзвенить!

Із місця абсолютного комфорту

Не хотілося б розпочинати заїждженими фразами цю публікацію, але що ж поробиш, якщо знову надворі опадає листя, знову дзвенить дзвінок і знову на порозі університету стоять першокурсники. Двері відчиняються. Радісні та усмінені, вони заходять до вишу; чекали цього моменту довше ніж інші, адже навчання в цьому горіччю вступників розпочалося з 15 вересня. Усі розсілися, на коридорах запанувала тиша, злегка порушена звуками з аудиторій, де викладачі проводять перші лекції для новоспечених студентів.

Знову лунає дзвінок: один, другий, третій... Коридори то гудять переповненими емоціями здобувачів фаху, то знову затихають. Минає перший день, другий, третій... І ось дзвінок лунає востаннє цього тижня, усі починають збиратися та розходитися. Устигаю запитати про перші враження від навчального процесу. Так, Анастасія Стегайло, яка опановує спеціальність «Міжнародна журналістика», радо розповідає: «Пари почалися у вівторок. Було чотири лекції. Я навіть не думала, що буде так захоплююче. Мені дуже сподобалося, як викладачі подавали навчальний матеріал. На заняттях – спокійно, невимушено. Хоч, звісно, відпрацювати чотири пари відразу складно, але надзвичайно цікаво та пі-

знавально. Ідучи в перший день, я очікувала зустріти викладачів та одногрупників, із якими почуватимусь комфортно, адже є досить сором'язливою в незнайомому оточенні. І завдяки дружній атмосфері в університеті швидко адаптувалася. Майже кожен наставник знаходить до студента особливий підхід. Зрозуміло, деякі виявили себе доволі суворими, але без цього теж ніяк! Студенти різні, у кожного своя історія, хобі, спосіб мислення. Та нас об'єднує бажання стати журналістами. Від навчання очікую багато практики. На мою думку, обрала професію, де буде постійно щось нове та незвичайне. Відчувається запал людей, які бажають учитися. Це мотивує до плідної праці. Усі готові допомогти за потреби. Щаслива, що вступила саме до УжНУ».

Далі бачу ще одну з першокурсниць. Перехоплюю. Кажу: «Привіт! Я – Олександра Лук'янова, факультет іноземної філології; переклад – французька та англійська. Перший день був чи не найкращим, бо пари провів чудовий, веселий та цікавий декан. І спочатку, і нині дістаю задоволення від занять із французької з нашою викладачкою. В університеті відчуваю себе суперкомфортно. Такого точно не було в школі. Очікувала приймних нових знайомств (щоправда, їх поки більше в

гуртожитку, ніж в університеті) та прагнула з головою поринути у вивчення французької, у мовознавство, бо мені це цікаво ще з 13 років. І я занурилася! Наша викладачка надзвичайно мотивує до вивчення іноземної, навіть дала почитати свою книжку з граматики. Щодня вивчаю щось нове з французької, як і рекомендувала наставниця. Відверто: хоч щодня мала б по 4 пари французької – відчувала б себе дуже щасливою! Мрію реалізуватися в перекладацькій справі. Поки ж Ужгородський національний університет – місце абсолютного комфорту для мене».

Спускаюся нижче та зустрічаю на сходах студентку біологічного факультету (не представилася, але зі спеціальності «Біологія»): «Перші дні в університеті минули казково. Я довго чекала на початок навчання й дуже хвилювалася перед новим етапом життя. Наша група – невелика, але надзвичайно дружна. Ми потоваришували, допомагаємо одне одному. Планую стати науковцем у сфері біології, зокрема генетики, тому хочеться розвиватися та зробити багато відкриттів. І в цьому, сподіваюся, допоможуть викладачі. Найцікавішою подією, що трапилася з початку навчання, назву похід до Ботанічного саду УжНУ. Нам розповідали про рослини, які там уже не один десяток років.

Крім розповідей, ми ще куштували тамтешні плоди».

...Опиняюся на першому поверсі. Ну й народу ж тут... Пропихаюся крізь натовп та знаходжу ще одну студентку біологічного факультету – Антоніну Бляшинець, котра опановує спеціальність «Середня освіта. Біологія та здоров'я людини». Мовить: «Мої перші дні були трохи важкими. Так, поки в нас тривають лекції, але інформативні дуже багато. Ще нам поставили й дистанційні пари, після яких дуже втомлююсь. Однак усвідомлюю: навчання легким не буває. Група – чудова! Старші курси – теж! Допомагають, пояснюють... Чого очікую? Стати фахівцем! Цікаво відвідувати, зокрема, пари з «Історії та культури України»: викладач любить жартувати (і ми також!) Загалом складно, але подолання цих труднощів варті майбутнього результату».

Уже на виході перехоплюю Софію Мельник та Василя Думнича – студентів факультету історії та міжнародних відносин спеціальності «Менеджмент».

Розпочинає Софія: «Перші дні минули добре, пари цікаві, водночас трохи складно, бо багато нової інформації. Хоч так я й уявляла все. Познайомилася поки лише з частиною одногрупників, але друзів уже знайшла. Очікую цікавого та продуктивного навчання. Один із

найяскравіших спогадів за цей період – коли під час повітряної тривоги ми спустилися в укриття й там почали співати». Василь додає: «Неймовірно. Умови – прекрасні, особливо зручні стільчики в 56-ій аудиторії факультету історії та міжнародних відносин. Я взагалі очікував нудних лекцій з історії, але виявилося навпаки. Навчання подобається. Майже з першого дня познайомився з групою й тепер разом чекаємо спокійних днів і успішного складання сесії».

Повертаюся до кімнати в гуртожитку та згадую: зі мною живе ще один першокурсник – Максим Галашко з філологічного факультету (спеціальність «Журналістика»). Його теж запитую про враження. У відповідь чую: «Перший тиждень проминув миттєво, непомітно. Я познайомився з найкращою групою та став її старостою; із багатьма викладачами, отримав перші завдання. Від навчального процесу очікую цікавих лекцій, навичок у написанні статей, щоб у подальшому мати змогу публікуватися».

Як бачимо, відчуття різні: комусь важче, комусь легше дався початок навчального процесу. Але сподіваємося, що кожен із першокурсників віднайде себе, а наш університет допоможе в цьому. Слава Україні!

Максим ПУШКАР, студент відділення журналістики.

Разом з «Ужгород-Корвалліс»

На території лісового управління в Ужгороді відбулися збори членів Асоціації міст-побратимів «Ужгород-Корвалліс» з участю іноземних членів організації (делегатія з 5 осіб). Арпад Крон, директор Зоологічного музею УжНУ, голова Асоціації, розповідає: «Ми мали обмежений час на розмову, але висвітлили ідеї проектів. Шукаємо не тільки допомогу, а й знайомимося одне з одним, бо від цього також залежить, якою буде поміч. Бесіда виявилася продуктивною. Ми обмінялися контактами. Сподіваємося на співпрацю».

За понад 30 років існування Асоціації вдалося реалізувати багато ініціатив. За словами директора, делегати зі США надихають тим, що приїжджають, долаючи таку велику відстань (дві тисячі кілометрів). Мета асоціації – по-

кращити добробут Ужгорода. Делегация, котра відвідує Закарпаття, компетентна як у науці, так і в соціальній сфері.

Загалом УжНУ активно співпрацює із заокеанськими партнерами. Нещодавно тривала зустріч із ректором, проректорами, деканами різних факультетів: географічного, біологічного, міжнародних економічних відносин. «Окремо налагоджуємо контакти з колегами Шона Флемінга, доктора Університету Британської Колумбії (Канада) та Університету штату Арізона (США). Він нещодавно виступав у нашому університеті», – мовив А.Крон.

Відродно: серед представників УжНУ є чимало людей, котрі готові допомагати іншим. Олеся Вантюх, викладачка кафедри плодощовництва і виноградарства біологічного факультету,

ділиться: «Сьогодні розповідала, що організація, яка намагається покращити якість життя дітей, потребує підтримки. Мене запросили долучитися до зборів. Хочу до цього відповідально поставитися. У Перечині є споруда; її будували від монастиря сестер-василіянок і нині відновлюють, приводять до ладу, аби там можна облаштуватися. Фінансово я не дуже спроможна допомогти, але впевнена: є люди, які шукають, кому необхідна поміч. Своїх дітей не маю, але люблю малечу. Часто допомагаю різним діткам. Хвилююся за них. Хочеться, аби все було гаразд. Із чоловіком планували опікуватися такими. Незважаючи на обставини, прагну ділитися родинним затишком та любов'ю».

Тетяна ЛЕСЮК,
«Погляд».

ФОТОФАКТ

Збірна команда ДВНЗ «УжНУ» здобула першість в області з легкоатлетичного кросу серед студентів вишів

Екопікнік

Осінній Ботанічний сад УжНУ зібрав студентів, викладачів, учнів та вчителів, котрі міркували над екологічним станом Ужгорода. Так студентки біологічного факультету УжНУ виконали одне із завдань, яке отримали влітку під час молодіжного табору в Німеччині, куди потрапили за програмою «Еразмус+».

Третьокурсниця Марія Жупан досі згадує 2 тижні життя в екопоселенні: «Ми були вражені, з якою турботою громадяни Німеччини ставляться до довкілля. У їхніх містах дійсно чисто; там сортують папір, скло, пластик,

органічні відходи. Тому ми робимо цей екопікнік, аби докладніше ознайомити людей із сортуванням сміття. І маємо надію, що таким чином їх змотивуємо до чистоти довкілля».

Воркшоп «Екопікнік» студенткам допомогли організувати представники ГО «Екосфера» та біофак УжНУ. Зокрема, декан Ярослава Гасинець мовила: «Ми з «Екосферою» працюємо впродовж кількох років, проводимо різні круглі столи за екологічною тематикою; наші студенти можуть відвідувати країни ближнього й дальнього зарубіжжя завдяки співпраці з ГО, вивчати

цікавий досвід реалізації екологічних проектів. А результатом є такі екологічні пікніки. Війна ставить нові виклики, на які теж маємо достойно відповідати».

Зрештою, кожен із нас може бути відповідальним покупцем та максимально не формувати відходи ще на етапі покупки. Учergове представники ГО «Екосфера» акцентували на зменшенні використання пластику – натомість є природні пакувальні матеріали й тара, які довго слугують, а потім розкладаються в довкіллі.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

УжНУ – 77!

Із нагоди 77-річчя нашого університету ми розпитували студентів про асоціації з рідним вишем. Отож найхарактерніші висловлювання...

■ Приємно: попри всі негаради вірусів, війни, наш університет тримає високу планку та випускає висококваліфікованих спеціалістів. Радий, що обрала саме УжНУ, адже тут дізналася багато нового й цікавого, знайшла друзів, а також чудово проводжу час.

■ УжНУ – не тільки заклад, де ми здобуємо освіту, а й перша сходинка в доросле життя. Тут можна знайти справжніх друзів, реалізувати мрії та досягти мети.

■ Я лише на другому курсі, але вже вдячна УжНУ за прекрасних людей, яких тут зустріла. Шкода, що не довелося багато повчитися офлайн, проте спогади є. В університеті працюють справжні фахівці. Я дістаю неймовірне задоволення від опанування своєї спеціальності. Ну а щодо асоціацій, то це, безумовно, – хот-доги на п'ятому поверсі, автобус «№ 24», «зубріння» у коридорі перед парною, очікування ліфта, коли лінки навіть спускалися пішки, і звісно, словник Івана Васильовича Сабаша.

АНЕКДОТИ

Снайпер Роман Барвінко, поставивши в сірій зоні унітаз як приманку, за день уполовав 17 рашистів.

***

Росіяни завжди думали, що

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

■ УжНУ подарував мені не лише можливість здобувати знання, нових друзів, студентський досвід, а й перше справжнє кохання. Це – те місце, де ти відчуваєш підтримку та безпеку.

■ УжНУ – про зміни на краще й про вміння змінюватися. Зараз ми навіть підлаштовуємося під нові перерви, які тривають 10 хвилин; другу зміну, де пари закінчуються о 18:30; але це також – чудовий досвід.

■ Наш університет подарував знання не одному поколінню. Уся моя сім'я навчалася в УжНУ. Часто під час домашнього застілля згадуємо найтепліші миті, пов'язані з альма-матер. І ніхто з нас не жалкує, що провів свої кращі роки життя в Ужгородському національному.

■ Кожен день в УжНУ – щось нове для мене: знання, знайомства, можливості. Мені не страшно тут помилятися, адже це – досвід і розвиток.

Думками здобувачів фаху цікавилися

Валерія МАЛЕНТА,

Дар'я МИШАКОВА,

Наталія ПАПП,

студентки відділення журналістики (спеціалізація «Реклама і зв'язки з громадськістю»).

УжНУ – це волейбольно!

Вальма-матер відроджують волейбольні традиції. Зокрема, нещодавно створено команду майстрів під однойменною назвою. Як зазначив Василь Пригара, менеджер ВК «Ужгородський національний університет», «ми знаходимося на початковій стадії створення цієї команди. Набрано волейболістів, із котрих іде відбір. Будемо заявляти, уже власне відправили заявку щодо 15 чоловіків до Федерації волейболу України як заявку команди другої ліги».

Очолить колектив гравців один

із найтитулованіших волейболістів Закарпаття, викладач кафедри фізичного виховання Михайло Скукіс. Волейболісти УжНУ зіграли кілька товариських матчів. В останньому зустрілися з чоловічою дефлімпійською збірною України. «Вона проходила тут навчально-тренувальний збір. Ми з ними домовилися про товариську гру. Це вже третій спаринг. Перший у нас був із командою першої ліги з Ужгород, другий зі «Спартаком» (Свалява), – розповів головний тренер.

Основою команди є студенти

профільного факультету – здоров'я та фізичного виховання. Однак захищають честь УжНУ й здобувачі фаху з інших підрозділів. Серед них – першокурсник-юрист Богдан Склярів. Він, зокрема, наголосив: «Волейболом я займаюсь давно. Грав ще за дитячу лігу. Тренувався в ужгородському спорткомплексі «Юність». Тепер вирішив спробувати себе в другій лізі. Тренуємося наразі в спорткомплексі альма-матер. Команда в нас доволі сильна. Звісно, є до чого рости. Ще трохи не вистачає зіграності. Кожен індивідуально виступає добре, однак потрібно награвати командний дух, колективні здібності, тому будемо працювати над цим».

Отож закономірно, що в зустрічі з відомішими спортсменами з дефлімпійської збірної (між іншим, віцечемпіонами Дефлімпійських ігор) ужнівці поступилися. Та вони наполегливо готуються до першого для себе чемпіонату України в другій лізі. Ці змагання стартують 27–30 жовтня на Львівщині. І команда УжНУ вірить у своє майбутнє. Адже їх підтримуватиме багатотисячна армія ровесників з альма-матер. І не тільки!

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 1935. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 25.10.22. Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52-27-37, 067-350-17-94. Наклад – 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій покладається на авторів. Відповідальний за випуск номера: В.Ю.Тарасюк.

Головний редактор:
В.Ю.ТАРАСЮК.

Художній редактор:
Т.М.ЛЕСЮК.

Коректор:
М.Б.ГАРАЗДІЙ.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067-880-85-71.